

Inleiding

- 1 Ethiek en moraal 9**
 - 1.1 Moreel oordelen 9
 - 1.2 Ethiek en moraal 16

- 2 Normen, waarden én ... deugden 25**
 - 2.1 Normen 25
 - 2.2 Waarden 28
 - 2.3 Deugden 30
 - 2.4 Morele theorieën 31
 - 2.5 Drie theorieën vergeleken 33

- 3 Verantwoordelijkheid 39**
 - 3.1 Vooraf en achteraf oordelen 39
 - 3.2 De plicht voor iets of iemand te zorgen 41
 - 3.3 Verantwoordelijkheid als deugd 43
 - 3.4 Aanspreekbaarheid en aansprakelijkheid 45
 - 3.5 Verzachtende en verontschuldigende omstandigheden 47
 - 3.6 Individuele en collectieve verantwoordelijkheid 48

- 4 Vrijheid 53**
 - 4.1 Zelfbeschikking zonder dwang 53
 - 4.2 Vrijheid van en vrijheid tot 56
 - 4.3 Vrijheid als verantwoordelijkheid 59

- 5 Rechten 65**
 - 5.1 Rechten; een speciaal soort normen 65
 - 5.2 Verschillende soorten rechten 68
 - 5.3 Verhouding tussen moraal en recht 72
 - 5.4 Als rechten botsen 74

- 6 Rechtvaardigheid 79**
 - 6.1 Rechtvaardige behandeling 79
 - 6.2 Rechtvaardige verdeling 80
 - 6.3 Rechtvaardige procedures 86

- 7 Systematische morele beoordeling van een situatie 91**
 - 7.1 Formuleren van een morele vraag 91
 - 7.2 Stappenplan voor een onderbouwd moreel oordeel 93
 - 7.3 Gevoelig denken 95

- 8 Integriteit en morele competentie 97**
 - 8.1 Voorwaarden voor moreel gedrag 98
 - 8.2 Beschrijving van integriteit 103
 - 8.3 Integriteit is een deugd 108

Geraadpleegde literatuur 113

Bijlagen

- 1 Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden 2002 (hoofdstuk 1) 114
- 2 Universele verklaring van de rechten van de mens 118

Register 125